แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF TEACHERS TEACHING SECONDARY STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN INCLUSIVE EDUCATIONAL SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

[1]สิทธิศักดิ์ ปะวันเณ, [2]หม่อมหลวงสรสิริ วรวรรณ และ [3]ตวงทอง นุกูลกิจ

[1]Sittisak Pawanne, [2]M.L. Sornsiri Voravarn and [3]Tuangthong Nukulkij

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, ประเทศไทย

Panyapiwat Institute of Management, Thailand

[1]53010515009ita7@gmail.com

Received : March 3, 2025; **Revised** : March 25, 2025; **Accepted** :March 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและ

---

[1]นักศึกษา สาขาวิชาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

[2,3]อาจารย์ ดร. สาขาวิชาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ความเป็นไปได้ของงานวิจัย โดยแบบสอบถามใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาจำนวน 152 คน จาก 52 โรงเรียน ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น แบบสัมภาษณ์ใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของงานวิจัยใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้สถิติฐานนิยม ผลการวิจัย พบว่า 1) ในภาพรวมสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.96, SD = 0.83) และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, SD = 0.80) 2) การนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (Mode = 5)

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ, โรงเรียนเรียนรวม

Abstract

The current research endeavor aimed to 1) study the present and desirable states of development of teachers teaching secondary students with special needs in inclusive educational schools under the secondary educational service area office Bangkok 2 and 2) study the guidelines for development of teachers teaching secondary students with special needs in inclusive educational schools under the secondary educational service area office Bangkok 2. the research instruments 3 sets consisting of rating scaled questionnaires, interview form and research feasibility and feasibility assessment form. The rating scaled questionnaires was used with a sample of teachers of 152 students with special needs in secondary education from 52 schools used Stratified sampling. Data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) to prioritize needs. The interview form was used with 10 key informants who were knowledgeable in special education and inclusive education data were analyzed by content analysis and the research

feasibility and feasibility assessment form used with experts and 7 stakeholders. Data were analyzed by using Mode. The results were as follows 1) the present states of development of teachers overall were at a moderate level ($\overline{X}$ = 2.96, SD = 0.83 and the desirable states of teachers overall were at a high level ($\overline{X}$ = 4.48, SD = 0.80) and 2) the guidelines for development of teachers teaching secondary students with special needs. All aspects were appropriate, and feasibility was at the highest level (Mode = 5).

Keyword: The development of teachers, Teachers teaching students with special needs, Inclusive educational schools

บทนำ

ประเทศไทยรวมถึงองค์การระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่าง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) ในปี 2532 เช่น ข้อ 23 เด็กพิการทุกคนควรมีชีวิตที่ดีที่สุดในสังคม รัฐควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในสังคม ได้รับการดูแลให้สามารถใช้ชีวิตด้วยตัวเอง (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2558) เช่นเดียวกับในประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา ได้มีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 1 มาตรา 5 ที่กล่าวถึง สิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ใน (1) (2) และ (3) (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) นอกจากนี้ ตรีนุช เทียนทอง (2564) ได้แถลงนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีนโยบายการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้ ข้อ 11 การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และนโยบายระยะเร่งด่วน ข้อ 7 การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม สามารถช่วยเหลือตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สนองต่อข้อกฎหมายและนโยบายข้างต้น การพัฒนาครูจึงเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติที่ส่งผลและเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและยังเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ

พ.ศ. 2564 - 2565 ในด้านคุณภาพที่ว่าพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีผลการวิจัยจำนวนมากที่ระบุว่า ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยังจำเป็นที่ต้องพัฒนา เช่น อาภรณ์ ชาญมณีตระกูล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษารูปแบบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนศีลาจารพิพัฒน์ พบว่า ครูผู้สอน การขาดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อีกทั้ง สมบัติ ลำคำ และ สมหมาย อ่ำดอนกลอย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการมองสบตาของเด็กออทิสติก พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการ คือ ครูผู้สอนมีทักษะความชำนาญในการสอนที่แตกต่างกันและขาดความรู้ในด้านสาเหตุและลักษณะความบกพร่อง วิธีการสอน และต้องการพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารร่วมกันของครูผู้สอน ผู้ปกครองและจิตแพทย์

โดยนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนี้ ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2564 ไม่แยกระดับชั้นและเขตพื้นที่ มีจำนวนมากถึง 84,023 คน และเป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 387 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) นักเรียนเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือที่มากกว่านักเรียนทั่วไป จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบเรียนรวมโดยมีโครงการที่สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาแบบเรียนรวม คือ โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และยังให้ทุกโรงเรียนในสังกัดไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ เป็นโรงเรียนเรียนรวม จำนวนทั้งสิ้น 52 โรงเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและพร้อมที่จะส่งผ่านความรู้ต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษฯ และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษฯ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 247 คน จาก 52 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 ซึ่งเป็นครูที่ผ่านการอบรมผู้คัดกรองคนพิการทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากร ที่ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ คำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) คือ $n = N/1+Ne^2$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยยอมให้เกิดความคาดเคลื่อน (e) ± 5% จำนวนทั้งสิ้น 152 คน ซึ่งได้มาจากโรงเรียน 4 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 10 คน เพื่อสัมภาษณ์ในการจัดทำแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย อาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน หัวหน้างานเรียนรวม 1 คน หัวหน้างานแนะแนว 3 คน และครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 1 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) จำนวน 7 คน เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบไปด้วย อาจารย์จาก

สถาบันอุดมศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน หัวหน้างานเรียนรวม 2 คน และครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนฯ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูผู้สอนฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967)

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของงานวิจัย โดยใช้รูปแบบการประเมิน ฯ ที่พัฒนามาจาก พงศกร อดุลพิทยาภรณ์ (2560) และมณีรัตน์ ปรางค์ทอง (2561)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ข้อมูลตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) จากนั้น วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น สุวิมล ว่องวาณิช (2558)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยการใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การนำเสนอผลในรูปแบบความเรียง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูฯ วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยการหาฐานนิยม (Mode) แบบไม่จัดกลุ่ม

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\overline{X}$ = 2.94) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การจัดทำหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ เช่น งานประดิษฐ์ งานฝีมือ การทำอาหาร การเป็นผู้ประกอบการ ($\overline{X}$ = 4.51) อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การทำตัวอย่างให้ดู (Modeling) แสดงตัวอย่างที่ถูกต้องให้นักเรียนปฏิบัติตาม ($\overline{X}$ = 3.22) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์การใช้เทคนิควิเคราะห์งาน (Task Analysis) สอนจากเนื้อหาง่ายไปเนื้อหายาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ($\overline{X}$ = 2.87) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ($\overline{X}$ = 4.49) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.4 ด้านการจัดทำสื่อการสอนและบริการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับแข่งขันทักษะทางวิชาการที่เหมาะสม เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง อุปกรณ์การประดิษฐ์ อุปกรณ์ทางศิลปะ ($\overline{X}$ = 3.84) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรายบุคคล ($\overline{X}$ = 4.53) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.5 การมีความรู้ด้านพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมในนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสภาพปัจจุบัน การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ช่วงอายุ 12-18 ปี ($\overline{X}$ = 2.99) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึง การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน เรียกความสนใจ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและสามารถช่วยเหลือได้ ($\overline{X}$ = 4.52) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.6 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน สภาพปัจจุบัน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\overline{X}$ = 2.90) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การทำ

วิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\overline{X}$ = 4.49) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.7 ด้านการเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การประสานความร่วมมือกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มงานเดียวกัน ถึงข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ = 2.96) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การประสานความร่วมมือกับครูนอกกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือนอกกลุ่มงาน ถึงข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.54) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.8 การสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สภาพปัจจุบัน การให้กำลังใจและสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\overline{X}$ = 3.04) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ การให้กำลังใจและสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\overline{X}$ = 4.51) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยทั่วไปนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษา จะเป็นผู้ที่สามารถเรียนรวมกับนักเรียนทั่วไปได้ โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่โรงเรียนตั้งไว้ แต่ก็อาจมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงข้อจำกัดนั้นและพัฒนาตนเองเพื่อจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในด้านการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรปฏิบัติ ดังนี้

1) โรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคลเพื่อจัดทำหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2) โรงเรียนควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล

3) โรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันวางแผนและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล Individualized Education Program (IEP) ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนในโรงเรียน โดยในแผนประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลด้านการแพทย์หรือสุขภาพ 3) ข้อมูลด้านการศึกษา 4) ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น 5) การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ 6) ความต้องการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก 7) คณะกรรมการจัดทำแผนและ 8) ความคิดเห็นของผู้ปกครองหรือนักเรียน

4) โดยใน IEP ข้อที่ 5 การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนจะต้องปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้ง่ายขึ้น โดยมุ่งเน้นทักษะทางวิชาการ ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ซึ่งเป็นพื้นฐานเพื่อต่อยอดสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สุขลักษณะ ความปลอดภัย ทักษะทางสังคม ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมด้วย

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะแตกต่างจากนักเรียนทั่วไปดังนั้น ครูผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยโรงเรียนมีการจัดอบรมครู

1) ครูผู้สอนควรรู้ในเทคนิคการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ประเภทและลักษณะความบกพร่องของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน เพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรมที่แสดงออกมา

2) ครูผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละคน โดยเทคนิคการสอนที่นิยมใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์งาน เพื่อนช่วยเพื่อน การเลียนแบบ เทคนิค 3R (Routine Repeat Relaxation)

3) ครูผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนสอนเสริม ในชั่วโมงเรียนรวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ การจัดที่นั่งของนักเรียน การใช้สัญลักษณ์ ทิศทาง สี ขนาดของข้อความ แสงสว่าง มุมการเรียนรู้ มุมส่วนตัว จัดบอร์ดหรือตารางกิจวัตรประจำวัน

4) ครูผู้สอนควรมีการเสริมแรง วางเงื่อนไข ให้รางวัล กับนักเรียนโดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนและคำนึงถึง วัยของนักเรียน ความสนใจ เพศและอิทธิพลต่างๆ ตามยุคปัจจุบัน

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน มีความสามารถทางการเรียน ความถนัด ความสนใจที่แตกต่างกัน ทุกคนต้องมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อพัฒนาจุดเด่น เสริมจุดที่ต้องพัฒนา และด้านการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนจะต้องจัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษดังนี้

1) ครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีศักยภาพสูงสามารถเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาได้ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อให้นักเรียนได้เลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

2) ในกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีศักยภาพลดหลั่นลงมา ครูผู้สอนควรวัดและประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยมีการปรับเนื้อหาจากหลักสูตรสถานศึกษา ปรับใบงาน มีความยืดหยุ่น เพื่อเป็นคะแนนช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสำเร็จการศึกษา ควรวัดและประเมินผล 3 ช่วง คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อดูพัฒนาการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

3) ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลทักษะวิชาการ โดยวิธีการที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ การอ่านโจทย์ให้ฟัง การเพิ่มเวลาการวัดและประเมินซ้ำ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในขณะที่วัดและประเมินผล

4) ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลทักษะพิเศษ อื่น ๆ ร่วมด้วย ได้แก่ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะทางด้านสังคม ทักษะทางด้านการเคลื่อนไหว ทักษะทางด้านอาชีพ และทักษะทางด้านสุขภาพและอนามัย ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล

2.4 ด้านการจัดทำสื่อการสอนและบริการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สื่อการสอนและบริการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูควรผลิตขึ้น หรือจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับความต้องการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 โดยโรงเรียนจะต้องเชิญวิทยากรที่มีความรู้หรือวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษมาอบรมครูผู้สอน ดังนี้

1) สื่อที่ครูผู้สอนสามารถผลิตขึ้นเองได้ควรมีความเหมาะกับการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละบุคคล โดยอาจจะเป็นสื่อง่ายๆที่ทำมาจากวัสดุท้องถิ่น เน้นสื่อที่เป็นสัญลักษณ์ ภาพประกอบสามารถผลิตขึ้นใหม่ได้ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

2) ครูผู้สอนควรจัดหาสื่อการสอนเองโดยวิธีการการต่างๆ เช่น การจัดซื้อสื่อโดยโรงเรียนมีงบประมาณให้ที่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล หรือขอยืมสื่อจากเครือข่ายโรงเรียนใกล้เคียง

3) ครูผู้สอนควรเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล ได้แก่ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ ชุดการเรียนออนไลน์ สามารถเข้าถึงได้โดยใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต

4) ครูผู้สอนควรมีการประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อขอรับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ในรูปแบบคูปองการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับตามกฎหมาย โดยครูผู้สอนจะต้องมีการบริการสอนเสริมวิชาการ โดย

มุ่งเน้นทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เพื่อเติมเต็มความรู้หลังเลิกเรียนหรือสอนเสริมการบ้าน ร่วมด้วย

2.5 ความรู้ของครูด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมในนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมในนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นพื้นฐานที่ครูผู้สอนควรรู้ โดยโรงเรียนจะต้องจัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้เรื่องดังต่อไปนี้

1) ครูผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวพัฒนาการของ*นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวัยรุ่น* การเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมทางเพศ รวมถึงสภาพแวดล้อมและพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล โดยมีการประเมินที่ไม่เป็นทางการ (การสังเกต) และการประเมินที่เป็นทางการ (การใช้แบบประเมิน) ร่วมด้วย

2) ครูผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะความบกพร่องของนักเรียนแต่ละบุคคล เพราะนักเรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาต่างกัน ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงไปถึงสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อครูผู้สอนทราบ ครูควรหาทางป้องกัน นำสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ หรือยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และจะสามารถจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ครูผู้สอนควรได้รับความรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การอบรม การประชุม การพูดคุย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) กับคุณครูประจำชั้น คุณครูผู้สอนแต่ละวิชา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีความรู้

2.6 ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนทุกคน และครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่างๆ ที่พบบ่อยๆ โรงเรียนสามารถจัดอบรมการทำวิจัยเฉพาะครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1) ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมหรือเทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการ (การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ) ของนักเรียน

2) ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม การวางเงื่อนไข การเสริมแรง การลงโทษ เพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนได้

3) ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพฤติกรรมหรือการคงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการเพิ่มทักษะด้านการปฏิบัติ ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม การวางเงื่อนไข การเสริมแรง การลงโทษ เพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนได้

4) ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านหรือการส่งต่อ รวมถึงการติดตามผลเมื่อเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อไปแล้ว

2.7 ด้านการเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากเป็นการเตรียมความพร้อมนักเรียนเพื่อเลื่อนชั้นเรียนใหม่หรือย้ายสถานศึกษา โรงเรียนและครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1) ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับคณะกรรมการซึ่งอาจจะเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อวางแผนการเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่ออย่างเป็นระบบ

2) ในกรณีที่นักเรียนเลื่อนชั้น การเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อภายใน ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียน มีการประเมินความสามารถจริง มีการส่งต่อข้อมูลของนักเรียน ประวัติส่วนตัว ศักยภาพด้านต่างๆ ความสามารถพิเศษ จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาให้กับคุณครูระดับชั้นต่อไปให้รับทราบ

3) ในกรณีที่นักเรียนย้ายสถานศึกษา หรือจบการศึกษา การเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อภายนอก ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนและส่งข้อมูลของตัวนักเรียน ประวัติส่วนตัว ศักยภาพด้านต่างๆ ความสามารถพิเศษ จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาให้กับสถานศึกษาใหม่หรือสถานประกอบการ โดยให้คำแนะนำและติดตามผลหลังจากเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อ

4) ในการเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อภายนอก ครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรมีร่วมกันเตรียมความพร้อมทางการเรียน ประเมินความสามารถในการทำงาน สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ ประสานหน่วยงานที่นักเรียนจะไปศึกษาต่อหรือฝึกปฏิบัติงาน มีพี่เลี้ยง หรือมี Job coach โดยมีการทำ MOU กับหน่วยงาน ร่วมด้วย

2.8 ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้ผู้ปกครองเข้าใจข้อจำกัด ความบกพร่อง จุดที่ต้องพัฒนา เป็นเรื่องที่ท้ายทายความสามารถของครูเป็นอย่างมาก เพราะการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย และผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือด้วย โดยครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1) ครูผู้สอนรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรสร้างความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครอง โดยให้คำมั่นสัญญาว่าจะพัฒนาช่วยเหลือนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน กับผู้ปกครอง โดยแจ้งข้อมูลที่เป็นจริงในขณะจัดการเรียนการสอน ให้กำลังใจผู้ปกครองและนักเรียน ครูและโรงเรียนจะต้องให้การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ ให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ยอมรับ แก้ไขและพัฒนานักเรียนร่วมกัน

2) ครูผู้สอนควรสร้างเครือข่ายหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มของผู้ปกครอง เช่น กลุ่มไลน์เฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพราะผู้ปกครองเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรหลาน การแลกเปลี่ยนเทคนิคการปรับพฤติกรรม การคงพฤติกรรม หรือการลดพฤติกรรม ครูผู้สอนส่งข้อมูลข่าวสาร หรือยกตัวอย่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ประสบความสำเร็จ

3) ในกรณีที่ผู้ปกครองยังมีทัศนคติที่ไม่ดี มีความรู้ไม่ชัดเจน เนื่องด้วยนักเรียนบางคนมีลักษณะพิเศษที่ไม่สามารถมองเห็นได้ทางกายภาพ หรือชี้ชัดถึงความบกพร่องได้ ผู้ปกครองบางคนอาจเข้าใจว่าบุตรหลานของตนซนกว่าปกติ ครูผู้สอนควรให้เวลาผู้ปกครอง โดยในช่วงแรกหากครูผู้สอนบอกลักษณะพฤติกรรมนักเรียนไป ผู้ปกครองอาจต่อต้านและทำให้สัมพันธภาพไม่ดีเกิดขึ้น ดังนั้น ควรแนะนำให้ผู้ปกครองพานักเรียนไปพบแพทย์ เพราะข้อมูลทางการแพทย์จะมีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากกว่า

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษฯ

1.1 สภาพปัจจุบันด้านการจัดทำสื่อการสอนและบริการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อ 19. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสมในการสอนทักษะอาชีพหรืองานประดิษฐ์ มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนเรียนรวมต้องปฏิบัติตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการโดยให้ทุกคนมีโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาคโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2560) ที่ได้กล่าวว่า เด็กทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เพื่อให้เด็กที่มี

ความต้องการพิเศษมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เช่นเดียวกับ กมล รอดคล้าย (2560) ได้กล่าวอีกว่า สถานศึกษาต้องสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเป้าหมายสำคัญเน้นผู้เรียนระบบเรียนรวมสามารถออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้อย่างเหมาะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสมในการสอนทักษะอาชีพ จัดเป็นพื้นฐานการของจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าข้ออื่น

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษข้อ 6. การใช้เทคนิควิเคราะห์งาน (Task Analysis) สอนจากเนื้อหาง่ายไปเนื้อหายาก มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ เทคนิควิเคราะห์งาน เป็นเทคนิคที่มีความสำคัญมาก มีซับซ้อน ละเอียด ซึ่งคุณครูจะต้องมีประสบการณ์ ผ่านอบรมหรือเคยการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ณัชพร ศุภสมุทร์ (2557) ที่ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน (Task analysis) เป็นเทคนิคที่เหมาะสำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามขั้นตอนที่นักเรียนปกติเรียน นักเรียนกลุ่มนี้ต้องค่อย ๆ ก้าวไปที่ละขั้นเช่นเดียวกับ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546) ได้กล่าวอีกว่า การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเทคนิคการสอน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินนักเรียนว่ามีทักษะในเรื่องนั้น ๆ โดยครูผู้สอนจะต้องจัดห้องเรียนแบบมีโครงสร้าง เช่น มีมุมต่าง ๆ แบ่งพื้นที่ห้องเรียน และจัดมุมส่วนตัวให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนโดยเฉพาะ เป็นเรียนที่โรงเรียนและครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ จึงทำให้สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าข้ออื่น

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษฯ ที่จะนำมาอภิปรายนี้ เป็นแนวทางที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีความต้องการสูงสุด ได้แก่ 1) แนวทางด้านที่ 6 การทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนจะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังต่อไปนี้ การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการของนักเรียน การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม การวางเงื่อนไข การเสริมแรง การลงโทษ เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ของนักเรียนได้ การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพฤติกรรมหรือการคงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการเพิ่มทักษะด้านการปฏิบัติใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม การวางเงื่อนไข การเสริมแรง การลงโทษ เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ของนักเรียนได้ และการทำวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านหรือการส่งต่อ รวมถึงการติดตามผลเมื่อเปลี่ยนผ่านหรือส่งต่อไปแล้ว เช่น การอบรมครู การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายครู ซึ่งสอดคล้องกับอาภรณ์ ชาญมณีตระกูล (2562) ได้ทำการศึกษา การศึกษารูปแบบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรวมของ โรงเรียนศีลาจารพิพัฒน์ พบว่า ครูผู้สอน การขาดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรวมพบว่า ผู้บริหารควรสร้าง ความตระหนักให้กับครูผู้สอนในโรงเรียนโดยการเชิญผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ทำความเข้าใจและให้ความรู้กับนักเรียนปกติเกี่ยวกับบุคลิกภาพ อารมณ์ และความต้องการใน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนจัดประชุม/อบรม เพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับพฤติกรรมวิธีการดูแล ช่วยเหลือ และแนวทางการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการไปเป็นในทาง ทิศทางเดียวกันและวรัญนิตย์ จอมกลาง, ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ และชนิดา มิตรานันท์ (2563) ก็ได้กล่าวถึง การประสานความร่วมมือในการเปลี่ยนผ่านจากสถานศึกษาสู่การมีงานทำเป็นแนวทางที่เกิดจากความร่วมมือกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ครูผู้สอน ครอบครัว และสถาน ประกอบการ เพื่อให้เด็กออทิสติกเกิดมีพฤติกรรมและประสบการณ์สำหรับการประกอบอาชีพเกิดขึ้น รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจบุคลากรในสถานศึกษาและในสถานประกอบการให้เป็นผู้สอนงาน (Job coach) ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เด็ก ออทิสติกได้มีโอกาสเตรียมความพร้อมให้มีทักษะที่จำเป็นในการทำงานขณะศึกษาอยู่ในโรงเรียนและได้รับประสบการณ์โดยจริงในสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

กมล รอดคล้าย. (2560). *ลด 'ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา' ด้วยการจัดการเรียนรวม สกศ.ชี้'เด็กเศษ-พิการ' สิทธิเท่าเทียม.* สืบค้นจาก https://www.citizenthaipbs.net/node/19588

ณัชพร ศุภสมุทร์. (2557). *คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ : กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพ ฯ : สุวีริยาสาส์น

เบญจา ชลธาร์นนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.* กรุงเทพ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2551, 5 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก

พงศกร อดุลพิทยาภรณ์. (2560). *แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือใน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.*กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณีรัตน์ ปรางค์ทอง. (2561). *แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของครูในโรงเรียนประถมศึกษา.* กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรัญนิตย์ จอมกลาง, ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์และชนิดา มิตรานันท์. (2563). *การพัฒนารูปแบบเตรียมทักษะการทำงานในช่วงการเปลี่ยนผ่าน จากสถานศึกษาสู่การมีงานทำสำหรับเด็กออทิสติก.* วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(12). 166-182.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. (2558). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.* กรุงเทพ ฯ : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *รายงานจำนวนนักเรียนพิการเรียนรวม แยกเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามประเภทความพิการ.* สืบค้นจาก http://specialbasic.specialset.bopp.go.th/specialbasic/download/studentall_deform_2563_1.pdf.

สมบัติ ลำคำ และ สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2561). *รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้การจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมการมองสบตาของเด็กออทิสติก.* วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ, 14(1), 46 - 61

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ ชาญมณีตระกูล. (2562). *การศึกษารูปแบบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรวมของ โรงเรียนศีลาจารพิพัฒน์.*วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 14 (2), 70-80

Likert, Rensis. (1967). "*The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbeic, M (Ed.),* Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

Yamane, Taro.1967. *Statistics, An Introductory Analysis,2nd Ed.*, New York : Harper and Row.